

MARTIN EDEN'İN EMPRESYONİST YANSISI...

Fransız ressam **Aude Samama** ve Belçikalı senarist **Denis Lapiere**'in uyumu, **Jack London**'ün *Martin Eden*'ini bir grafik romanda yeniden canlandırıyor ve gerek yeni kuşağın, gerekse klasik okurun nezdinde bir kez daha unutulmaz kılıyor.

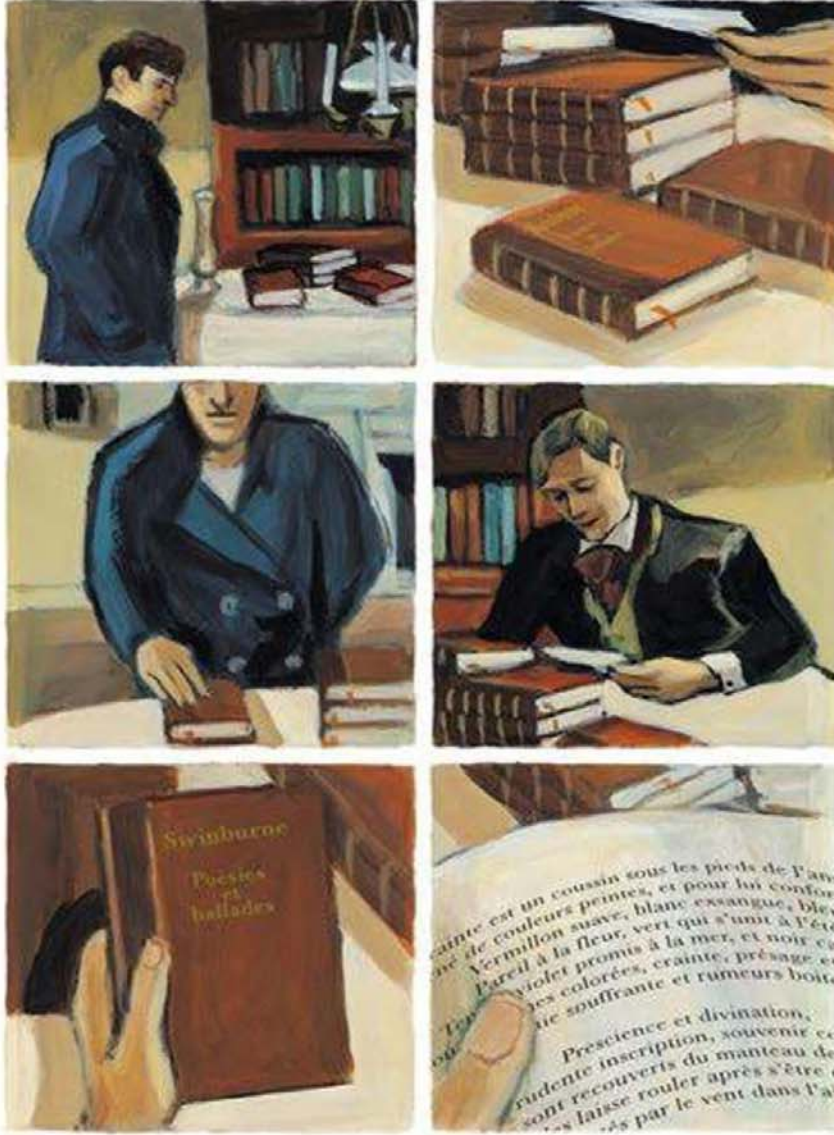
Amerikan edebiyatının önemli temsilcilerinden Jack London'ın yarı otobiyografik çalışması olan *Martin Eden*, Denis Lapierre'nin kalemiyle ve Aude Samama'nın muhteşem çizimleriyle başka bir boyuta taşındı. Pek çok yazara ilham kaynağı olan London'ın hayatına dair önemli kırılma dönemlerini yansıttığı çalışması; bireyin çığılığına, inançlarına, sevgisine, karşı çıkışlarına, insan iradesinin sarsılmazlığına vurgu yaparak, avare yanlarını da yansıtıyor.

Yapı Kredi Yayınları tarafından yayımlanan grafik roman, empresyonist yansımaların kattığı görsel zenginliği ile 2017 yılında gösterime giren, Dorota Kobiela ve Hugh Welchman'ın yönettiği *"Loving Vincent"* veya ünlü Amerikalı ressam Edward Hopper'ın 1930'lu yıllar Amerika'sını yansıttığı tablolarını çağırıştırıyor. **Kitap** bu haliyle klasik bir grafik ro-

manın ötesine geçerek, okuyucusuna her karede ayrıntılı bir **sanatsal** bütünlük sunuyor.

DIŞAVURUMCU YORUMUN SAMİMİ DÜNYASI

Fransız ressam Aude Samama'nın fırça darbeleriyle yarattığı görsellik, London'ın hayatına farklı bir pencereden bakmanızı sağlıyor. Bu grafik roman, renk ve lekelerin dokunuşuyla, ortaya çıkan tabloların sürükleyiciliğinde, sözcüklere yoğun bir anlam katıyor. Ressam ve illüstratör Lorenzo Mattotti ve Alberto Breccia'den etkilenen Samama, dışavurumcu yorumunda trajik yansımanın yanı sıra samimi dünyalar yaratmasıyla da bilinen bir **sanatçı**. Daha önce çalışmaları dilimize çevrilmeyen, Amalia Rodrigues, Rachmaninov ve Bessie Smith gibi **sanatçıların** da hayatlarını grafik romanlara taşıyan Sama-

ma'nın sanatıyla karşılaşınca, Jack London'un büyük dünyasının büyük bir sanatsal duyarlılıkla yansıtıldığını görüyoruz.

Yoğun bir birikimin, yaşantının ürünü olan büyük ve kudretli bir anlatıyı görselleştirmek kadar, yeni bir metin haline dönüştürmek de hayli zor. Belçikalı senarist Denis Lapierre bu zorluğu kolayca aşarak adeta metne yeniden şekil veriyor. Paneler arasında gezindiğinizde Samama ve Lapierre'in uyumu *Martin Eden*'i gerek yeni kuşağın, gerekse klasik okurun nezdinde bir kez daha unutulmaz kılıyor.

BURJUVAZİNİN YIPRATAN AHLAKİ DEĞERLERİ

Jack London'un birçok eseri, toplumcu vurgunun yalın sarsıcılığı ve hayatla kurduğu güçlü bağları ile okuyucuyu derinden etkilemesinin yanında, toplumsal çelişkilere karşı harekete geçirmek gibi bir gücü de içinde barındırıyor. Yazarın hayatından kesitler taşıyan *Martin Eden*'de ise imkânsız aşkın peşine düşen ve yazar olmak için mücadele veren kahramanın, içine doğduğu toplumsal kimliği, kültürü reddederken, burjuvazinin yıpratıcı ahlaki değer-

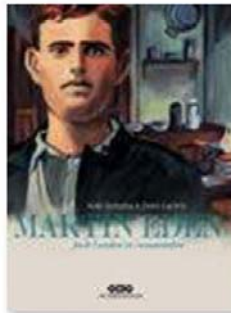
Fransız ressam Aude Samama'nın fırça darbeleriyle yarattığı görsellik, London'ın hayatına farklı bir pencereden bakmanızı sağlıyor. Yoğun bir birikimin, yaşantının ürünü olan büyük ve kudretli bir anlatıyı görselleştirmek kadar, yeni bir metin haline dönüştürmek de hayli zor. Belçikalı senarist Denis Lapiere bu zorluğu kolayca aşarak adeta metne yeniden şekil veriyor.

leriyle karşılaştığında nasıl bocaladığını, hissizleştiğini görüyoruz. Bu açıdan **Kitap**, hayatın dinamiğine, düzenin alışkanlıklarına biat edenler ile uzlaşmayan ve boyun eğmeyenleri karşı karşıya getiriyor.

Öte yandan, büyük bir tuvalin parçaları arasında hayranlıkla gezindiğinizde, melankolik bir havayla karşılaşıyorsunuz. Yayıncıların ve eleştirmenlerin yeteneksizliğinden dem vuran Eden'in hikâyeleri basıldıktan sonra yaşadığı boşluk, sevdiği kadından uzak oluşu; Samama ve La-

piere'nin üslubundan çıkan çalışmada daha yoğun bir anlatıya bürünüyor.

Başta da söylediğimiz gibi birçok insana ilham kaynağı olan bir yazarın, ümitsizlik ve düş kırıklığı pençesinde yaşadığı bunalım döneminin sonrasında, toplumsal kalıpların dışına çıkan; yaratım dünyasının tüm zenginliğini üreterek tatmak isteyen ve en önemlisi, kendisiyle bile uzlaşmaktan kaçan bir iradenin büyüklüğünü, bir kez daha bu grafik romanla farklı bir gözle yeniden tadacak ve keşfedeceksiniz.

*Martin Eden / Jack London /
Hazırlayan ve Resimleyen: Denis
Lapiere, Aude Samama / **Yapı Kredi
Yayınları** / Çizgi Roman / 176 Sayfa.*